

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 1 lipca 2011 r.

Bieszczadzki Park Narodowy

Klub Przyrodników z zainteresowaniem zapoznaje się z materiałami do Waszego planu ochrony udostępnionymi na stronie internetowej Krameko. Z zainteresowaniem zamierzamy także śledzić prace nad zadaniami ochronnymi dla obszaru Natura 2000 „Bieszczady”.

Na obecnym etapie nasunęły nam się następujące refleksje:

1. Dyskusja na temat opracowanych dotychczas materiałów jest bardzo utrudniona przez ich objętość i rozdzielenie informacji między poszczególne operaty. Stopniowo zapoznajemy się z interesującymi nas aspektami, jednak ewentualne uwagi będziemy przekazywać sukcesywnie, w miarę postępu naszej analizy materiałów.

Sugerujemy, by dyskusję nad projektem planu ochrony BdpN prowadzić w sposób umożliwiający łatwiejsze zapoznanie się z przyjętymi założeniami i wnioskowaniem planistycznym. W tym celu proponowalibyśmy dodatkowe przedstawienie, w formie popularnonaukowej, możliwej do przeczytania i zrozumienia dla „przeciętnego przyrodnika”:

- syntezy stanu poszczególnych elementów przyrody,
- oceny efektów ich dotychczasowej ochrony
- wnioskowania, które prowadzi do ustaleń planistycznych,
- proponowanych ustaleń planistycznych

Dyskusja nad projektem planu ochrony parku narodowego jest de facto „szkołą praktycznego planowania ochrony” - służy wypracowaniu konkretnego planu, ale wywiera również wpływ na stan świadomości społecznej w dziedzinie technik i sposobów ochrony przyrody. Istnieje więc sposobność, by wykorzystać także ten jej walor edukacyjny. Jednak, byłoby to bardzo trudne przy aktualnej formie prezentacji materiałów.

2. Generalnie, bardzo pozytywnie opiniujemy oparcie całego planu na zasadzie „zasadzie jak najmniejszej ingerencji w środowisko przyrodnicze – w tym także konkluzję, że renaturyzacja ekosystemów leśnych BdpN może w większej ich części dokonywać się bez udziału człowieka.
3. Sugerujemy zwrócenie większej uwagi na formułowanie celów ochrony w sposób mierzalny, a przynajmniej weryfikowalny. Cel ochrony jakiegokolwiek elementu przyrody nie powinien być formułowany w sposób „*Dalsza poprawa ekologicznych funkcji obiektów...*”, a jako cel należy postawić osiągnięcie konkretnych parametrów i wskaźników takiej funkcji ekologicznej...
4. W stosunku do ekosystemów wodnych, sugerujemy wyraźne zaakcentowanie, że cele ustalone w planie ochrony:

- Muszą być na tle ambitne, by gwarantowały osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego w sensie Ramowej Dyrektywy Wodnej, a równocześnie warunków wodnych odpowiednich do właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony Natura 2000,
 - Staną się celem środowiskowy dla obszaru chronionego w sensie ustawy Prawo Wodne i Ramowej Dyrektywy Wodnej, czyli powinny być osiągnięte już w pierwszej części okresu obowiązywania planu ochrony (w zasadzie do grudnia 2015 r.).
5. Podzielamy ocenę zagrożenia związanego z ekspansją trzęślicy modrej w ekosystemach torfowiskowych. Jest to problem znany w ekologii torfowisk i występujący w wielu miejscach w Europie. Podzielamy pogląd o konieczności eksperymentalnego wypracowania metod ograniczania ekspansji trzęślicy, choć na podstawie naszej znajomości innych obiektów w Europie i na podstawie doświadczeń własnych na nizinach Polski, obawiamy się, że jej wykaszenie nie będzie skuteczne.
6. Sugerujemy odrębne opracowanie „operatu Natura 2000”, zbierającego informacje na temat aktualnego stanu ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych Natura 2000, nawet jeśli byłoby to powtórzenie informacji zawartych w innych operatach. Takie zebranie w jednym miejscu informacji dotyczących siedlisk i gatunków Natura 2000 byłoby pożądane dla lepszej spójności planu ochrony parku z planem zadań ochronnych obszaru Natura 2000 „Bieszczady”, który ma być także opracowany.
7. Co do operatu działalności edukacyjnej, zwracamy uwagę, że zasięg wysokiego oddziaływania edukacyjnego i społecznego Parku wykracza daleko poza jego granice – być może można by przyjąć, że jest on zbliżony do zasięgu nadzorowanego przez Park obszaru Natura 2000 „Bieszczady” i wówczas spójnie planować działania komunikacyjne zarówno w samym Parku jak i w nadzorowanym obszarze Natura 2000. Stwarza to sposobność do spójnego ujęcia działań komunikacji społecznej w obu planach.
- Sugerujemy także, by w zakresie komunikacji społecznej dodatkowo wzmocnić:
- komunikowanie Bieszczad jako elementu nie tylko polskiego, ale także karpackiego (tu także: łączność z Karpatami Wschodnimi, ochrona BdPN na tle Konwencji Karpackiej) i europejskiego (tu także: Natura 2000) dziedzictwa przyrodniczego;
 - komunikowanie Bieszczad jako „najdzikszego terenu w polskich Karpatach”, z nawiązaniem do koncepcji *wilderness*, z eksponowaniem znaczenia zachowania zasady ‘minimalizacji ingerencji w środowisko przyrodnicze’,
 - wyeksponowanie roli naturalnych procesów w ekosystemach leśnych i naturalnych procesów kształtujących zespoły dużej fauny (Bieszczady są w skali Polski szczególnie odpowiednim miejscem do komunikowania takich treści),
 - kształcenie, zarówno w społeczności lokalnej, jak i adresowane do odbiorców z całego kraju, umiejętności praktycznego angażowania się w ochronę przyrody (szkolą takich umiejętności może być udział w dyskusji na temat planu ochrony parku i przyszłego planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000, konsultacje społeczne tych projektów mają także walor edukacyjny, który może być wyeksponowany).
- Powyższe elementy przekazu mają zasięg nie tylko lokalny, ale mogłyby być programami adresowanymi do społeczności ogólnopolskiej i europejskiej – wydaje się jednak, że właśnie BdPN jest do tego predystynowany.

z poważaniem